

16de zondag door het jaar

De samenstellers van het lezingenrooster hebben het verhaal over Marta en Maria samen genomen met het bezoek van de Heer aan Abraham. Het is de vraag of dat terecht is, want de setting van bei-

de verhalen is zeer verschillend. Niettemin kan men in beide verhalen de waarde zien van het contact met 'het milieu' van God en dat laatste is zeker waar. Marta krijgt dan ook een terechtwijzing van Jezus om de miskenning van de belangstelling van Maria (haar zus) te onderstrepen. Het zijn twee kanten van hetzelfde. We zien dat ook bij Abraham die van alles laat klaar maken om 'de drie mannen' de eer te bewijzen die zij verdienen vanwege hun goddelijke uitstraling.

Thema: "Dienstbaarheid is vruchtbaar"

EERSTE LEZING uit het boek Genesis (18,1-10a)

In die dagen verscheen de Heer aan Abraham bij de eik van Mamre, terwijl hij op het heetst van de dag bij de ingang van zijn tent zat. Hij sloeg zijn ogen op en zag plotseling drie mannen voor zich staan. Meteen liep hij van de ingang van zijn tent naar hen toe. Hij boog diep voor hen en zei: 'Wees zo welwillend, heer, uw dienaar niet voorbij te gaan. Ik zal wat water laten brengen; was uw voeten en rust hier onder de boom. Ik zal brood voor u halen om u te sterken voor uw verdere reis; gij zijt niet voor niets bij uw dienaar langs gekomen.' Zij zeiden: 'Heel graag.' Abraham ging haastig de tent in naar Sara en zei: 'Neem gauw drie maten fijn meel, kneed het en bak er koeken van.' Daarna liep Abraham naar de kudde, zocht een lekker mals kalf uit en gaf het aan zijn knecht om het snel klaar te maken. Toen bracht hij hun kaas en melk, en het kalf dat hij had laten toebereiden, en zette hun dat alles voor. Terwijl zij aten, bleef hij bij hen staan, onder de boom. Toen vroegen ze hem: 'Waar is Sara, uw vrouw?' Abraham antwoordde: 'Daar in de tent.' Toen zei de bezoeker: 'Over een jaar kom ik weer bij u terug; dan zal Sara, uw vrouw een zoon hebben.'

TWEEDE LEZING uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas (10,38-42)

In die tijd kwam Jezus in een dorp, en een vrouw die Marta heette, ontving Hem in haar woning. Ze had een zuster, Maria die - gezeten aan de voeten van de Heer - luisterde naar zijn woorden. Marta werd in beslag genomen door de drukte van het bedienen, maar ze kwam er een ogenblik bij staan en zei: 'Heer, laat het u onverschillig dat mijn zuster mij alleen laat bedienen? zeg haar dan dat ze mij moet helpen.' De Heer gaf haar ten antwoord: 'Marta, Marta, wat maak je je bezorgd en druk over veel dingen. Slechts één ding is nodig. Maria heeft het beste deel gekozen en het zal haar niet ontnomen worden.'

OVERWEGING

Veel financiële instellingen, dierbare mensen, zijn maar al te graag bereid geld te lenen aan wie erom vraagt. Onze overheid laat er in de reclame meteen bij weten dat geld lenen duur is, dat wil zeggen geld kost. Logisch, voor niks gaat alleen de zon op. Ook een ondernemer die geld in de zaak steekt, verwacht rendement. Je kan immers niet leven van alleen maar de wind. We zijn met die gedachte en praktijk al heel jong vertrouwd. Maar investering gaat niet alleen over geld. Ouders bijvoorbeeld steken hun energie in de kinderen in de vorm van zorg en aandacht. Ook die rendeert, zelfs doorgaans hoog, – niet in geld natuurlijk (- integendeel, ouders kunnen aan kinderen bijna failliet gaan -), ... maar liefde en aandacht renderen in menselijke groei met sterke en zwakke kanten, net als de ouders.

Ik neem u nu even mee naar iets anders, nl. naar het verschil met zakelijk rendement. In een zaak investeer je en het rendement is bedoeld voor jou, die investeert. Het hoort bij de manier waarop we ons leven mogelijk maken. Maar dat geldt niet voor je persoonlijke relaties. Aan je kinderen, aan je man, je vrouw ben je dienstbaar, echter niet omwille van de opbrengst voor jouzelf, maar omwille van het heil van de ánder. Je zou kunnen stellen, dat als in bv. een huwelijk de dienstbaarheid aan de ander eigenlijk voor jezelf is, je dan kunt spreken van een twijfelachtig huwelijk. Het geldt ook voor de opvoeding. Er zijn ouders die alles voor hun kinderen over hebben als het maar rendeert in de meerdere eer en glorie van de ouders zelf. Weet u wel, de schoolopleiding en een beroep dat wel staat en een succesrijke opvoeding moet bewijzen. Gelukkig is dat soort maatschappelijke ambities de laatste decennia

zeer sterk afgenomen. Dienstbaarheid is inderdaad vruchtbaar, maar alleen in zoverre het echte dienstbaarheid is.

Herkent u het, dierbare mensen? Beide lezingen gaan over dat verschijnsel: over de vruchtbaarheid van aandacht en inzet. Marta begint tegen Jezus te mopperen dat ze teveel moet doen en in haar ogen haar zus zich voornamelijk amuseert. Marta wil haar investering aan inzet eigenlijk niet, al lijkt zij een goede gastvrouw. Ze wil alleen het rendement, ... het rendement dat bestaat in Jezus' aandacht voor haar. En ze wordt ook daarom jaloers. Zo heel anders dan Sara uit de eerste lezing, die op de achtergrond bezig is voor de gasten van haar man, – in dat prachtige, oeroude, bijna sprookjesachtige verhaal, dat iets wil vertellen over de betekenis van Gods aanwezigheid in iemands leven. Het gaat over een aandacht op de achtergrond, die niet zo van betekenis leek voor de kinderloosheid waarmee Abraham en Sara toededen, maar die uiteindelijk wel bleek te renderen, nl. in het kind dat het leven van Abraham en Sara zou voortzetten, ... want zo mogen we het begrijpen.

Dierbare mensen, wat is dat diep van betekenis. Je contact met God is vruchtbaar. Marta had dat niet begrepen. Marta dacht dat ze moest werken voor het contact met Jezus van Nazareth, – Maria zocht het gewoon. Jezus gaat dan ook op het gemopper van Marta niet in, want haar motieven zijn egocentrisch en onzuiver.

Weet u, het boeiende van dat voorval is de toepassing op onszelf. Ook in ons gelovig leven kunnen we de Marta en de Maria zien. De ene keer de Marta, de andere keer weer 'ns de Maria. Het is een appèl op belangeloze inzet, gewoon in het dagelijks leven van je geloof. De tiener die alleen maar bidt als h/zij in nood zit, die lijkt op Marta, enigszins egocentrisch en uit op rendement. Het kerklid dat alleen maar naar een kerk komt als het er innerlijk aan toe is, – als het uitkomt, – als de viering een Eucharistie is, als de muziek bevalt, en zo meer, ... of moppert als de viering onverwacht tegenvalt. We kennen het allemaal. Dat is de Marta in ons.

Die dingen zijn ontzettend moeilijk, dierbare mensen, want niemand is helemaal onverdeeld bezig, – u niet en ik niet; onze intenties zijn nooit helemaal zuiver, – er zit altijd iets voor jezelf bij. In huwelijken hoor je nogal eens: ik moet hem/haar even niet meemaken; of ouders zeggen over de kinderen: soms zou je ze achter het behang plakken, ... allemaal heel gewoon en menselijk, maar het is wel een van de bronnen die vragen naar hoe het komt, dat mensen soms ongelukkig zijn of eenzaam. Hoe komt het, dat in een wat sombere bui alles zo zinloos kan lijken. Extreem zeg je dan: waar leef je eigenlijk voor? ... weet u wel, dat soort vragen.

We zijn dikwijls als de mensen die investeren om het rendement. Het is de Marta in ons. Marta leeft als een ondernemer, – niet echt alleen uit liefde. Sara leefde uit liefde en ze zou de moeder worden van een zoon, – ja zelfs de moeder van een groot volk.

Dierbare mensen, de boodschap is helder. Maria heeft inderdaad het beste deel verkozen. De Marta in ons hart strijdt altijd met de Maria. Het is allemaal wat ethisch, misschien zelfs moralistisch maar Lukas heeft het waarschijnlijk genoteerd (– let wel, ca. 50 jaar na Jezus van Nazareth –), omdat hij in zijn gemeente met soortgelijke problemen kampte, zoals jaloezie en geklaag over gebrek aan aandacht en dankbaarheid, ... dat wil zeggen: onder hen die werkten in de oerkerk waren kennelijk nogal wat Marta's, – trouwens, net als overal en altijd.

Ach, het hoort zo bij ons mens-zijn en elke generatie opnieuw moet eraan worden herinnerd, – zo zelfs, dat het hoort bij de opvoeding van elk kind dat dienstbaarheid geen dubbele bodem mag hebben en belangeloos moet zijn. Het verhaal van Marta en Maria kunt u aan kinderen en kleinkinderen voorlezen. Ze zullen het meteen snappen. En zeg er als troost bij, dat niemand het ideaal haalt, – pappa en mamma niet, opa en oma niet, maar dat het toch wel goed is te weten, hoe het gaat, wat je kunt en wat niet, – wanneer dat gebeurt en hoe het komt, ... hoe dan ook Marta en Maria in ieder van ons.

(– Ruimte voor aantekeningen –)

